

えんまおう 閻魔王

อนิล พญบิภยวศัญญ
ฝ่ายบริการสัมพันธ์พม่าและมัลดีฟส์

เปิดประตูสู่อัง “พญายมเอมมะ”

คอลัมน์ Small Talk ฉบับนี้ ค่อนข้างตั้งชื่อเรื่อง โหดเล็กน้อย ยังไม่ทันทำอะไรก็ชวนไปลงนรก ทำความรู้จักกับท่านยมกันเสียแล้ว ก็ไม่ได้คิด จะแข่งอะไรใครหรอกนะแค่ เพียงแต่เห็นว่าเมื่อ ปลายเดือนที่แล้ว (31 ต.ค.) เป็นเทศกาล Halloween ... วันปล่อยผีตามประเพณีฝรั่ง Small Talk ฉบับนี้ก็อยากเล่าเรื่องผีๆ (ญี่ปุ่น) เป็นควัน หลงส่งท้ายปีกับเขาบ้าง ถ้าพร้อมแล้วก็เปิด ประตูนรก...เฮ้ย...ไปอ่านกันเลย

ถ้าจะว่ากันตามจริงแล้วภาพลักษณ์ ของ **閻魔 (เอมมะ)** หรือ “พญายม” ของญี่ปุ่น ในสายตาคนต่างชาติ อาจจะไม่ค่อยดูดีนัก โหด ร้ายแบบท่านพญายมของไทยสักเท่าไรนัก เพราะ มักจะไปปรากฏตัวอยู่ในการตุนบ้าง ละครบ้าง อย่างพญายมเอมมะ พ่อของจิจิ ในการตุนเรื่องดราโก้บอล ซึ่งแทนที่จะมีลักษณะท่าทาง น่าเกรงขาม กลับกลายเป็นตัวละครที่ตลกขบขัน และดูเป็นกันเอง มากกว่า และด้วยเหตุที่คนส่วนใหญ่รู้จักท่านพญายมญี่ปุ่นจากสื่อ ต่างๆ หลายคนจึงเข้าใจว่า **閻魔王 (เอมมะโอ)** หรือ “พญายมเอมมะ” เป็นเจ้าวนรกที่ถือครองกรรมสิทธิ์ดินแดนนรกภูมิแต่เพียงผู้เดียว ซึ่ง จริงๆ แล้วไม่ใช่อย่างนั้น ตามคติความเชื่อของชาวญี่ปุ่น เจ้าวนรกใน ปรภพมีอยู่ด้วยกันถึง 10 ตน (โอโฮ !!!) ซึ่งแต่ละตนนั้นล้วนเป็นร่าง อวดตารของพระโพธิสัตว์ทั้งสิ้น อย่างพญายมเอมมะที่เรารู้จักกันดีตน นี้ก็เป็นภาคอวดตารของ **地藏菩薩 (จิโซโบซัทสึ)** หรือ “พระกษิติครรภ ิโพธิสัตว์” พอเอ่ยชื่อเต็มยศอย่างนี้หลายคนคงนึกไม่ออก แต่ถ้าเคย ดูหนังดูการ์ตูนญี่ปุ่นก็น่าจะเคยเห็นพระพุทธรูปหินที่เป็นรูปสามเศร ซึ่งตั้งอยู่ตามถนนหนทางต่างๆ ไซ้ใหม่ละ นั้นแหละ...พระโพธิสัตว์ จิโซโบซัทสึละ ซึ่งคนทั่วไปมักจะเรียกว่า “พระจิโซ”

แน่นอนว่า...หน้าที่หลักๆ ของพญายมเอมมะ (และเจ้าวนรก ตนอื่นๆ) ก็คือ “การพิพากษากกรรม” ของวิญญาณต่างๆ นั่นเอง โดยที่ ตัวพญายมจะมีอุปกรณ์คู่ใจ คือ **淨瑠璃 กระจง 鏡 (โจฮาริ โนะ คา-งามิ)** ซึ่งคุณสมบัติของกระจงบานนี้คือ เมื่อส่องสะท้อนไปที่วิญญาณ แล้วก็จะสะท้อนการกระทำ และผลกรรมออกมาให้เห็นทั้งหมด (ดีชั่ว พิสูจน์หมด) และพอสะท้อนออกมาให้เห็นแล้วก็จะมิเสมีนซ้ายขวาชื่อ **髑髏 (ชิโรกู)** และ **骷髏 (ชิเมียว)** (คล้ายๆ กับสุวรรณสุวานบ้านเรา)

ภาพประกอบจาก: http://daitouryu.com/dotnet_img/enmadaioukaizaikaiketchou2.jpg

คอยบันทึกสิ่งเหล่านั้นเอาไว้ หลังจากที พญายมพิพากษากกรรมแล้ววิญญาณดวงนั้น จะถูกนำไปสู่ขุมนรกต่างๆ เพื่อรับโทษทัณฑ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็ได้มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชาว ญี่ปุ่นด้วย โดยผู้ใหญ่มักจะใช้การลงโทษลง ทัณฑ์ในการว่ากล่าวตักเตือนเด็กๆ เช่น เวลาที่จะสอนไม่ให้พูดโกหกก็จะบอกว่า “ถ้า โกหก เดี่ยวตายไปตกนรก ท่านพญายมจะ ดึงลิ้นนะ”

เห็นทำงานหนักคอยพิพากษา วิญญาณวันละหลายๆ ดวงอย่างนี้ ท่าน พญายมญี่ปุ่นก็มีวันหยุดพักผ่อนด้วยนะ (เง็งใหม่ละ) แถมได้หยุดตั้ง 2 วันเนาะคือ วันที่ 16 มกราคม และ 16 กรกฎาคม เพราะ

ในสองวันดังกล่าว บนโลกมนุษย์จะถือวันที่ข้าราชการบิพาร และนางใน จะได้กลับไปเยี่ยมบ้านเกิด...ข้าราชการบิพารในนรกเลยได้อานิสงส์ไป ด้วย และหมายความว่าในวันนั้นขุมนรกทั้งหลายจะหยุดทำการ ทรมาณเหล่าวิญญาณเป็นเวลาหนึ่งวัน และเปิดโอกาสให้ดวงวิญญาณ ทั้งหลายได้เข้าสักการะพระพุทธรูปในวังของพญายมตนต่างๆ และ ตามความเชื่อของคนญี่ปุ่น ช่วงวันหยุดกลางปีนั้น ในนรกภูมิจะมีวัน ที่ชื่อว่า **盂蘭盆日 (คามาบุตะซึยทาชิ)** หรือวันเปิดฝากระทงทองแดง (ในภาษาญี่ปุ่นใช้คำว่า **盂 (คามา)** ที่แปลว่า หม้อ) คือ วันที่ 1 กรก-ฎาคม และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาบนโลกมนุษย์ก็จะเข้าสู่ช่วงโอบ้ง

แหม...เป็นอย่างไรมันบ้างคะ เรื่องราวของท่านพญายมเอมมะ ไม่ได้โหดร้ายน่ากลัวอย่างที่คิดเลยไซ้ใหม่ และถึงแม้ว่าการพิพากษา ลงโทษทัณฑ์ของท่านพญายมจะเป็นเรื่องในคติความเชื่อก็ตาม แต่ก็ อย่าลืมนะคะว่าในภาษาไทยมีสุภาษิตสอนไว้ว่า “สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ” นะคะ เรากระทำการกรรมเช่นใดไว้ย่อมส่งผลเช่นนั้นคะ พบกันใหม่ฉบับหน้านะคะ...บุญรักษาคะ

Small Tips

หากเปิดพจนานุกรมคำว่า **閻魔 (เอมมะ)** จะมีความหมาย “พญายม” ไปแล้ว ซึ่งจริงๆ แล้ว **閻魔** เป็นชื่อของพญายมเอมมะ เท่านั้น แต่ถ้าจะพูดถึง “เจ้าวนรกทั้งสิบ” จะใช้คำว่า **十王 (จูโอ)**